СТАНОВИЩЕ

Относно: Дисертационен труд и автореферат към него на тема „Култура на управление на риска в учрежденията за териториално самоуправление в Полша“ за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление “ към докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, представени от Беата Доманска-Шарук

1. Актуалност и значимост на дисертационния труд.

Представеният труд и авторефератът към него разглеждат три силно недоизяснени проблема – 1.) териториалното самоуправление; 2.) културата на управление и 3.) присъщият риск в управленския процес. Тясната им връзка с модерния публичен мениджмънт, публичните финанси и съпътстващите рискове при неговото осъществяване, очевидно са от системен интерес за докторантката. За това свидетелстват многобройните публикации в приложения списък към дисертацията. Направена е комплексна и задълбочена оценка на състоянието и динамиката на очертаната проблематика, споделен е личен опит и са демонстрирани редица самостоятелни и достатъчно оригинални разработки и съждения. Това е позволило на дипломанта да обоснове своя собствена гледна точка и да я отстоява, като се аргументира с опита, който има като изследовател в продължение на години.

Съпоставката между „култура на риска“ и „култура на управление на риска“ показва в колко рисково общество живеем и колко богато нюансирани подходи са възможни и допустими при оптимизацията на управлението му, особено, когато говорим за териториалното самоуправление.

Оставам с впечатление, че Полша не успява да избегне неравномерността в развитието, което поражда проблеми и създава системни и периодични рискове.

Ето защо, считам дисертационният труд за актуален и особено значим за териториалното управление и самоуправление в Полша. Намирам текстовете, характеризиращи историята и логиката на този тип управление за леко схематични, нещо, което вероятно произтича от изискванията за обем на дисертационните разработки.

Методиката на проведеното изследване е класическа – в четири глави са описани, анализирани и систематизирани най-важните характеристики на културата на управлението на риска в териториалното самоуправление. Авторът избягва да полемизира, макар че всяко понятие се нуждае от уточнения и въвеждане в съответния контекст. Така са оформени четири балансирани глави.

2. Оригиналност и иновативност на дисертацията.

Дисертационният труд е оригинална комбинация от три нееднозначно изследвани и интерпретирани характеристики на съвременното управление като цяло и на регионалното управление в частност. Както държавното, така и местното самоуправление могат да вземат/изработват добри решения. Колкото по-близо до осъществяваното (ставащото) събитие е едно решение, толкова по-адекватно е то. Застъпената теза от авторката е, че наличието на повече информация не гарантира по-добри решения. Колкото по-адекватно се осъзнава проблемната ситуация, толкова по-слаби са рисковете, а решението по-правилно.

Сравнителните предимства, които имат регионалните решения са свързанни, именно с това предимство – структурите да са (и са) близо до проблема.

Тук възниква следният казус – ако политиците и бюрократите, в т.ч. и местните, са мотивирани от властови амбиции, а не от печалбата (какъвто е мотивът при предприемачите), каква култура е необходима, за да се справим с този тип рискове?

Този аспект считам за добра перспектива в бъдещите изследвания на дисертанта. Той остава открит в така предложения текст.

Считам за новост в административната и управленческа наука комбинацията между риск, култура и регионален мениджмънт. Предложеният текст очевидно вълнува полският публичен мениджмънт, за което свидетелства дисертацията и списъкът от публикации, показващи, че от години има интерес към тази тематика.

Намирам за логично да се реализира положителен ефект в полската управленска практика на регионално ниво и при администрацията на локалните (местните) структури.

3. Самостоятелност на проведеното изследване.

Без да съм запознат в дълбочина с научните изследвания в Полша, намирам, че дългогодишният интерес към разглежданата проблематика и предоставените анализи показват:

- самостоятелно реализирана разработка;
- собствени и задълбочени аргументации на обекта и предмета на провежданото изследване;
- ясно изразена проблемна насоченост към текущи и актуални проблеми в полската управленческа партия, със заявка за теоретичен принос.

4. Проблеми при използването на приносните моменти в дисертационния труд.

Културата на риска и културата при управлението имат свойството „летливост“. Те са силно повлияни от текущата стопанска и политическа конюнктура. Очевидно, докторантът осъзнава това и използва този контекст с чувство за мярка. Ясно се забелязва и е подчертано, че влиянието на стопанската и на политическата ситуация не могат да се пренебрегнат, но, както посочва авторът, гъвкавостта в културните норми

способства да се намали негативното влияние и да се засилят силните страни на управлението.

5. За връзката между дисертация и автореферат.

Считам, че авторефератът е достатъчно пълен и логичен. Той отразява съдържанието на дисертационния труд в необходимата степен. И двата труда са четими, написани на литературен език и в съответствие с правилата и изискванията на за създаване на дисертация.

6. Забележки и препоръки.

Дисертацията и авторефератът боравят със сложни, слабо структурирани понятия като култура, риск, управление в различен контекст. Тяхното съдържание е нееднозначно и най-добре се разбират в съответния параграф. Това явно е осъзнато от автора и въпреки това:

- рискът в неговите актуални форми на проявление – финансова, глобална, системна и т.н. би могло да се разглежда по-аналитично. Живеем в епоха на глобализация и антиглобалистко движение, които оформят съвременния икономически и стопански мейнстрийм, нещо, което не бива да се пренебрегва;
- Съвременните технологии и мрежовото общество оформят култура в администрацията и управлението. Това е предизвикателство пред съвременната меритокрация и/или партокрация. Това влияние не е проследено в дължимата степен;
- Регионалното развитие и регионалният мениджмънт имат както полска специфика, така и общоевропейски нюанс. Това се чувства в текста, но все още изграждащата се общоевропейска култура и свързаните с нея рискове не са намерили достойно място в дисертацията;

Тези критични бележки не са такива, в истинския смисъл на думата и не намаляват в никаква степен достойнствата на текущата разработка. Те по-скоро са нови предизвикателства пред бъдещата изследователска работа и насоки за размисъл.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Прочитът на предложеният дисертационен труд показва, че е направен много сериозен и успешен опит за свързване в една система понятия, които, досега, са се разполагали в различни съдържателни плоскости.

Умелото използване на подходящи изследователски методи и чувството за „технологичност“ при тяхното прилагане да позволили на дипломанта да представи един завършен, системен, логичен и убедителен дисертационен труд.

Убеден съм, че на автора на предоставената дисертация, следва да се присъди образователно-квалификационната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.7. „Администрация и управление“.

16.11.2018 г., Рецензент:

София /доц. д-р Ангел Георгиев/